

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nervi Sine Mole: h. e. Controversiarvm Roberti Bellarmini
S. Rom. Ecclesiae Cardinalis Eminentissimi Compendium,
à cavillis & imposturis Guilielmi Amesij ... Vindicatum**

Erbermann, Veit

Herbipoli, 1661

Cap. I. De Gratiae significatione & distributione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9498

CAPVT PRIMVM.

De Gratiae significatione & distributione.

Hujus vocabuli (GRATIÆ) tres sunt in SS. literis notiones. Nam accipitur 1. pro quovis beneficio DEI, ut Sap. 16. ubi *gratia DEI* dicitur *omnium nutrix*. 2. pro solo beneficio supernaturali, siue ex merito Christi, siue ex mera liberalitate DEI profecta. Sic Luc. 2. dicitur, *Gratia DEI erat in illo* (Christo) *pleno gratia & veritatis*, Ioa. 1. 3. propriissime pro solis illis beneficiis supernaturalibus, quæ hominibus indignis conferuntur. Hæc cum sint vera & plana per se, opponit tamen Amesius S. Thomam. 1. 2. q. 110. a. 1. ubi ait: *Gratia tripliciter accipi consuevit. 1. pro dilectione alicuius. 2. pro aliquo dono gratis dato. 3. pro recompensatione beneficii gratis dati; quorum trium secundum dependet ex primo. Ex amore enim, quo aliquis habet alium gratum, procedit, quod aliquid ei gratis impendat. Ex secundo autem procedit tertium, quia ex beneficiis gratis exhibitis gratiarum actio consurgit.* Hæc doctrina sicut vera & elegans est, (ut fateatur Amesius:) ita Bellarmino minime aduersatur, uti patet mox in prima partitione. Calumniatur ergo graviter Amesius cum ait: *Huius notionis (qua gratia sumitur pro dilectione) quæ in Scripturis maxime celebratur, & præ omnibus facit ad DEI gloriam & fidelium consolationem, raro & obiter fit mentio apud iustitiæ operum patronos. vident enim omnes suas notiones meritorias, hac una notione gratiæ funditus everti.* At non certè videmus hoc, sed videmus ac propè palpamus mendacissimam criminationem Puritani, quæ infra, ubi de Merito, excutietur.

1. Partitio Gratiae, secundo & tertio modo sumptæ, est in gratiam æternam, quæ est æternus DEI amor; & temporariam in beneficiis vocatio-

nis

nis & justificationis consistentem, quæ sunt effectus gratiæ æternæ. Amesius turpiter fallit aut fallitur cum ait, *Hanc partitionem priorem, illam notionum distinctionem refutare* 1. quia æterna gratia confert omnia beneficia, non est beneficium quod nobis confertur, & proinde in illis notionibus non continetur. Resp. Non Bel. sed Amesius refutat seipsum. Quomodo enim verum est, nos Pontificios raro & obiter mentionem facere dilectionis illius æternæ & Prædestinationis, qua gratuito nobis præparavit omnia beneficia gratiæ quibus liberamur; cum tamen expressè profiteamur esse primum & radicem omnium beneficiorum reliquorum? aut cur gratiam & beneficium ad eas angustias coarctemus, ut non nisi ipsa dona collata eo nomine veniant? Inepta hæc inprimis Logomachia est, & planè veritati adversa. Discite hoc Puritanus à Gentili Seneca, qui l. 1. de Benefic. c. 5. sic ait. *Non potest Beneficium manu tangi, animi cernitur: multum interest inter Beneficii materiam & beneficium. Non quid fiat, aut detur, refert, sed qua mente*

II. Gratia temporaria est vel gratis data aliorum salutem præcipuè collata, vel gratum faciens ad propriam cujusque salutem potissimum data. Quæ hîc carpit Amesius, disjiciuntur infra lib. VI. ubi de Iustificatione Christi extrinsecè nobis imputata.

III. Gratia gratum faciens, est vel gratia permanens, seu habitus infusus; vel gratia auxilii specialis, seu motio specialis. Amesius iterum suum de imputativa iustitia errorem objicit, planèque falsò addit: *Auxilium DEI cum habeat animas nostras pro obiecto, & non pro subiecto formaliter neminem gratum facere constat.* Sic est: at neque nos dicimus auxilia illa divina nos formaliter gratos reddere DEO & iustos, sed causaliter, procurando dispositiones ad Gratiâ habitualement acquiritas.

IV. Auxilium speciale est excitans, ad quam pertinent divinæ illustrationes & inspirationes; & adjuvans, ad quam spectat divina cooperatio, directio & protectio.

V. Partitio auxilii est in Gratiā sufficientem & efficacem, de quibus mox in particulari, cap. 2. & 3. Sed tamen neque hīc Amelius interim à mandaciis abstinere potuit, seu voluit, cum ait: *hesitare Bellarminum & non constare Pontificiū, utrum gratia illa sufficiens sit habitualis gratia, vel auxilium tantum & motio specialis, &c.*

IV. Gratia efficax est vel operans, quæ facit ut velimus; vel cooperans quæ facit, ut quod voluerimus impleamus. Opponit Amelius S. Thom. 1. 2. q. 111. a. 1. disertis verbis docentem, *Gratiā operantem & cooperantem esse eandem gratiā, sed distinguī secundum diversos effectus.* Dein ait, *etiam de gratia sufficienti & efficaci instam disputationem cum Calvinicis fugere Bellarminum.* Sed hoc esse calumniam patebit ex cap. 2. & 3. S. Thomam mala fide ab Amelio allegari, patebit eum articulum legenti.

CAPVT SECVNDVM.

De Gratia Sufficiente.

Amelius hīc dissimulat quæ Bell. 2. c. 3. 4. 5. disputat contra Calvinum, Kemnitium &c. de Gratia habituali. Quam vana igitur fuit querimonia cum in Proœmio desiderari *formatas rite controversias graves* aiebat! Saltum ergo facit Amel. usque ad cap. XI. ubi Bell. ait: Partitionem Gratia in sufficientem & efficacem Hæretici nostri temporis omnino repudiare coguntur, cum apud eos, qui à D E O moventur, necessario bene agant; qui verò non moventur, non possint